

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 22.6.2010
KOM(2010)322 lopullinen

2010/0173 (NLE)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen kauppaa koskeviin määräyksiin liittyviin riitoihin sovellettavan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevan, pöytäkirjan muodossa olevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin ja Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välillä

PERUSTELUT

1. Euro–Välimeri-sopimukset sisältävät määräyksiä tavarakaupan vapauttamisesta, mutta näitä määräyksiä koskeviin riitoihin sovellettavissa riitojenratkaisusäännöissä turvaututaan pääosin diplomaattiseen lähestymistapaan ja valituksen kohteena oleva osapuoli voi torjua ne helposti.
2. Euro–Välimeri-kauppasuhteiden laajentamisen ja päivittämisen yhteydessä oli sopiva ajankohta luoda kauppakiistoihin sovellettava riitojenratkaisumenettely, joka perustuu yhtenäisiin ja tehokkaisiin menettelytapoihin sekä sitoviin määräaikoihin ja joka noudattaa viimeisimpien Euroopan unionin tekemien sopimusten riitojenratkaisumenettelyjä sekä riitojen ratkaisua koskevaa WTO:n sopimusta. Tällainen menettely parantaa kahdenvälisen kauppasuhteidemme turvallisuutta ja ennakoitavuutta. Tämän vuoksi osapuolet sopivat Euroopan naapuruuspolitiikkaan kuuluvan EU–Jordania-toimintaohjelman puitteissa riitojenratkaisuun käytettävien toimintasääntöjen laatimisesta.
3. Neuvosto valtuutti 24. helmikuuta 2006 komission käynnistämään neuvottelut Välimeren alueen kumppaneidensa kanssa kauppamääräyksiä koskevan riitojenratkaisumenettelyn perustamiseksi (asiakirja 6489/06 MED 4 WTO 37).
4. Komissio on käynyt alueellisesti ja kahdenvälisesti neuvotteluja useiden Välimeren alueen kumppaneiden kanssa. Neuvottelut käytiin perustamissopimuksen 207 artiklalla perustettua komiteaa kuullen ja neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti.
5. Neuvottelut Jordanian kanssa edistyivät hyvin, ja niiden tuloksena laadittiin sopimusluonnos, joka parafoitiin Brysselissä 9. joulukuuta 2009 pidetyssä ministeritason Euro–Välimeri-kauppakokouksessa. Sopimus noudattaa käynnissä olevien vapaakauppasopimusneuvottelujen riitojenratkaisua koskevaa mallia, ja se perustuu riitojen ratkaisua koskevaan WTO:n sopimukseen, jota on mukautettu kahdenvälisiin suhteisiin sopivaksi. Riitojenratkaisumenettelyn piiriin kuuluu EU–Jordania-assosiaatiosopimuksen II osasto, lukuun ottamatta tavanomaista poikkeusta eli polkumyyntiä koskevaa artiklaa. Myös 14. joulukuuta 2009 parafoitu maataloustuotteiden vapauttamista koskeva sopimus kuuluu menettelyn piiriin. Tekstissä vahvistetaan myös yhtenäiset ja tehokkaat menettelytavat (muun muassa paneelin muodostamista ja sääntöjenmukaisuusmenettelyä varten) sekä selkeät määräajat. Lisäksi siihen sisältyy mahdollisuuksia riitojenratkaisuun neuvottelujen ja sovittelun avulla ennen paneelin asettamista. Teksti sisältää myös avoimuutta koskevia sääntöjä (avoimet istunnot, amicus curiae -lausumat, paneelin raportin julkaiseminen) sekä suhdetta riitojen ratkaisuun WTO:ssa käsittelevän artiklan.
6. Komissiota kehoitetaan hyväksymään oheinen ehdotus neuvoston päätökseksi tämän sopimuksen tekemisestä.
7. Samalla toimitetaan erillinen ehdotus tämän sopimuksen allekirjoittamiseksi. Kun unionin ja Jordanian viranomaiset ovat hyväksyneet tehneet tämän sopimuksen, se liitetään assosiaatiosopimukseen.

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen kauppaa koskeviin määräyksiin liittyviin riitoihin sovellettavan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevan, pöytäkirjan muodossa olevan sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin ja Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välillä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon,¹

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 24 päivänä helmikuuta 2006 komission käynnistämään neuvottelut Välimeren alueen kumppaneidensa kanssa kauppamääräyksiä koskevan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottamiseksi.
- (2) Komissio on käynyt neuvotteluja perustamissopimuksen 207 artiklalla perustettua komiteaa kuullen ja neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti.
- (3) Nämä neuvottelut on saatettu päätökseen ja Euroopan yhteisöjen ja sen jäsenvaltioiden sekä Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen kauppaa koskeviin määräyksiin liittyviin riitoihin sovellettavan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskeva, pöytäkirjan muodossa oleva sopimus Euroopan unionin ja Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välillä, jäljempänä 'sopimus', parafoitiin 9 päivänä joulukuuta 2009.
- (4) Sopimus allekirjoitettiin unionin puolesta [... päivänä ...kuuta ...] tehdyn neuvoston päätöksen [...]. mukaisesti edellyttäen, että sopimus lopullisesti tehdään myöhemmin.
- (5) Sopimus olisi hyväksyttävä,

---

¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin puolesta hyväksytään Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen kauppaa koskeviin määräyksiin liittyviin riitoihin sovellettavan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskeva, pöytäkirjan muodossa oleva sopimus Euroopan unionin ja Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välillä.

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

EUROOPAN UNIONIN JA JORDANIAN HAŠEMIITTISEN KUNINGASKUNNAN VÄLINEN PÖYTÄKIRJA EUROOPAN YHTEISÖJEN JA NIIDEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ JORDANIAN HAŠEMIITTISEN KUNINGASKUNNAN VÄLISESTÄ ASSOSIAATIESTA TEHDYN EURO–VÄLIMERI-SOPIMUKSEN KAUPPAA KOSKEVIIN MÄÄRÄYKSIIN LIITTYVIIN RIITOIHIN SOVELLETTAVAN RIITAJENRATKAISUMENETTELYN KÄYTTÖÖNOTOSTA

Euroopan unioni ja

Jordanian hašemiittinen kuningaskunta

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I LUKU

TAVOITE JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Tavoite

Tämän pöytäkirjan tavoitteena on välttää ja ratkaista osapuolten väliset kauppariidat, jotta päästäisiin mahdollisuuksien mukaan yhteisesti sovittuun ratkaisuun.

2 artikla

Pöytäkirjan soveltaminen

1. Tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan kaikkiin erimielisyyksiin, jotka koskevat Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen, jäljempänä 'assosiaatiosopimus', II osaston (23 artiklaa lukuun ottamatta) määräysten tulkintaa ja soveltamista, jollei nimenomaisesti toisin määrätä.² Assosiaatiosopimuksen muiden määräysten soveltamiseen ja tulkintaan liittyviin riitoihin sovelletaan assosiaatiosopimuksen 97 artiklaa.
2. Tämän pöytäkirjan mukaisia menettelyjä sovelletaan, jos assosiaationeuvosto ei ole saanut riitaa ratkaistua 60 päivässä siitä, kun riita on saatettu assosiaationeuvoston käsiteltäväksi assosiaatiosopimuksen 97 artiklan mukaisesti.

---

² Tämän pöytäkirjan määräykset eivät rajoita käsitteen ”peräisin olevat tuotteet” (alkuperätuotteet) määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä tehdyn pöytäkirjan 34 artiklan soveltamista.

3. Sovellettaessa 2 kohtaa riita katsotaan ratkaistuksi, kun assosiaationeuvosto on tehnyt assosiaatiosopimuksen 97 artiklan 2 kohdan mukaisen päätöksen tai kun se on ilmoittanut, ettei riitaa enää ole.

II LUKU

NEUVOTTELUT JA SOVITTELU

3 artikla

Kuulemiset

1. Osapuolet pyrkivät ratkaisemaan kaikki 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet käymällä neuvotteluja vilpittömässä mielessä ja siten, että tavoitteena on päästä nopeaan, oikeudenmukaiseen ja yhteisesti sovittuun ratkaisuun.
2. Osapuolen on pyydettävä neuvottelujen aloittamista esittämällä toiselle osapuolelle kirjallinen pyyntö, jossa nimetään kaikki kyseessä olevat toimenpiteet ja ne assosiaatiosopimuksen määräykset, joiden se katsoo koskevan asiaa, sekä toimittamalla pyynnön kopio teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle.
3. Neuvottelut on pidettävä 40 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamispäivästä, ja ne on käytävä, jolleivät osapuolet muuta sovi, valituksen kohteena olevan osapuolen alueella. Neuvottelut on katsottava loppuunsaoritetuiksi 60 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, ellei kumpikin osapuoli hyväksy neuvottelujen jatkamista. Neuvottelut, erityisesti kaikki osapuolten näiden menettelyjen aikana paljastamat tiedot ja esittämät kannat, ovat luottamuksellisia eivätkä vaikuta kummankaan osapuolen oikeuteen ryhtyä muihin toimenpiteisiin.
4. Neuvottelut kiireellisistä asioista, myös niistä, jotka koskevat pilaantuvia tai kausitavaroita, on järjestettävä 15 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, ja ne on katsottava loppuunsaoritetuiksi 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
5. Jos osapuoli, jolle neuvottelupyyntö on tehty, ei vastaa pyyntöön 10 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta tai jos neuvotteluja ei järjestetä 3 tai 4 kohdassa määrättyjen määräaikojen kuluessa tai jos neuvottelut on suoritettu loppuun mutta yhteisesti sovittuun ratkaisuun ei ole päästy, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää välimiespaneelin asettamista 5 artiklan mukaisesti.

4 artikla

Sovittelu

1. Jos neuvotteluissa ei päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun, osapuolet voivat yhdessä sopia sovittelijan käyttämisestä. Sovittelun käynnistämistä koskevat pyynnöt on esitettävä kirjallisesti teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle. Pyyntöissä on mainittava kaikki toimenpiteet, joista on neuvoteltu, ja sovittelua varten yhteisesti sovitut tehtävät. Osapuolet sitoutuvat suhtautumaan sovittelupyyntöihin myötämielisesti.
2. Jolleivät osapuolet pääse sovittelijasta sopimukseen viiden päivän kuluessa sovittelupyynnön vastaanottamisesta, teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitean puheenjohtajisto tai sen valtuuttama henkilö valitsee sovittelijan arvalla 19 artiklassa tarkoitettujen sellaisten henkilöiden joukosta, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia. Valinta on tehtävä 10 työpäivän kuluessa sovittelupyynnön vastaanottamisesta. Sovittelija kutsuu koolle osapuolten kokouksen viimeistään 30 päivän kuluessa valinnastaan. Sovittelijan on saatava kummankin osapuolen lausumat viimeistään 15 päivää ennen kokousta. Sovittelija voi pyytää lisätietoja osapuolilta, asiantuntijoilta tai teknisiltä neuvonantajilta katsoessaan tämän tarpeelliseksi. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava molemmille osapuolille, ja niiden johdosta on voitava esittää huomautuksia. Sovittelijan on annettava lausunto viimeistään 45 päivää valintansa jälkeen.
3. Sovittelijan lausuntoon voi sisältyä suositus siitä, miten riita olisi ratkaistava 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukaisesti. Sovittelijan lausunto ei ole sitova.
4. Osapuolet voivat sopia 2 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen muuttamisesta. Myös sovittelija voi päättää näiden määräaikojen muuttamisesta osapuolen pyynnöstä kyseisen osapuolen kohtaamien erityisten vaikeuksien tai tapauksen monimutkaisuuden vuoksi.
5. Menettelyt, sovittelu mukaan luettuna, ja erityisesti sovittelijan lausunto ja kaikki osapuolten näiden menettelyjen aikana paljastamat tiedot ja esittämät kannat, ovat luottamuksellisia, eivätkä ne vaikuta kummankaan osapuolen oikeuteen ryhtyä muihin toimenpiteisiin.
6. Jos osapuolet niin sopivat, sovittelumenettelyjä voidaan jatkaa välimiesmenettelyn aikana.
7. Sovittelijaa voidaan vaihtaa ainoastaan työjärjestyksen 18–21 kohdassa esitettyjen perusteiden ja menettelyjen mukaisesti.

III LUKU

RIITOJENRATKAISUMENETTELYT

I JAKSO – VÄLIMIESMENETTELY

5 artikla

Välimiesmenettelyn aloittaminen

1. Jos osapuolet eivät ole onnistuneet ratkaisemaan riitaa 3 artiklassa määrättyjen neuvottelujen avulla tai turvautumalla 4 artiklassa tarkoitettuun sovitteluun, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää välimiespaneelin asettamista.
2. Välimiespaneelin asettamista koskeva pyyntö on tehtävä kirjallisesti valituksen kohteena olevalle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle. Valituksen tehneen osapuolen on pyynnössään nimettävä kohteena oleva erityinen toimenpide ja selitettävä, millä tavoin kyseinen toimenpide rikkoo 2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä. Välimiespaneelin asettamista on pyydetävä viimeistään 18 kuukauden kuluttua neuvottelupyynnön vastaanottamispäivästä, rajoittamatta valituksen tehneen osapuolen oikeutta pyytää myöhemmin uusia neuvotteluja samasta asiasta.

6 artikla

Välimiespaneelin asettaminen

1. Välimiespaneeli koostuu kolmesta välimiehestä.
2. Sopiakseen välimiespaneelin kokoonpanosta osapuolet neuvottelevat keskenään 10 työpäivän kuluessa siitä, kun valituksen kohteena oleva osapuoli on vastaanottanut pyynnön välimiespaneelin asettamisesta.
3. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen paneelin kokoonpanosta 2 kohdan mukaisessa määräajassa, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitean puheenjohtajistoa tai sen valtuuttamaa henkilöä valitsemaan arvalla kaikki kolme jäsentä 19 artiklan mukaisesti laaditusta luettelosta siten, että yksi valitaan valituksen tehneen osapuolen ehdokkaista, yksi valituksen kohteena olevan osapuolen ehdokkaista ja yksi osapuolten puheenjohtajiksi valitsemista välimiehistä. Jos osapuolet pääsevät sopimukseen yhdestä tai useammasta välimiespaneelin jäsenestä, kaikki jäljelle jäävät jäsenet valitaan samalla menettelyllä.
4. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitean puheenjohtajiston tai sen valtuuttaman henkilön on valittava välimiehet viiden työpäivän kuluessa 3 kohdassa tarkoitettua osapuolen pyynnöstä.
5. Välimiespaneelin asettamispäivä on päivä, jona sen kolme välimiestä valitaan.

6. Välimiehiä voidaan vaihtaa ainoastaan työjärjestyksen 18–21 kohdassa esitettyjen perusteiden ja menettelyjen mukaisesti.

7 artikla

Paneelin väliraportti

Välimiespaneelin on annettava osapuolille viimeistään 120 päivän kuluttua välimiespaneelin asettamispäivästä väliraportti, jossa esitetään selvitetty tosiseikat, asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä päätelmien ja annettavien suositusten perustelut. Kumpi tahansa osapuoli voi 15 päivän kuluessa väliraportin esittämisestä toimittaa välimiespaneelille kirjallisen pyynnön tutkia tiettyjä väliraportin kohtia. Lopullisen välitystuomion päätelmissä on käsiteltävä alustavassa tutkintavaiheessa esitetyt väitteet.

8 artikla

Välitystuomiot

1. Välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi osapuolille sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle 150 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Jos paneeli katsoo, että määräaika ei pystytä noudattamaan, paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivämäärä, jona paneeli aikoo saada työnsä päätökseen. Välitystuomio olisi joka tapauksessa annettava tiedoksi viimeistään 180 päivän kuluttua paneelin asettamispäivästä.
2. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien pilaantuvia tai kausitavaroita koskevat tapaukset, välimiespaneelin olisi kaikin keinoin pyrittävä antamaan tuomionsa tiedoksi 75 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä. Välitystuomio olisi joka tapauksessa annettava tiedoksi viimeistään 90 päivän kuluttua paneelin asettamispäivästä. Välimiespaneelin on tehtävä 10 päivän kuluessa asettamispäivästään alustava päätös siitä, katsotaanko asia kiireelliseksi.
3. Molempien osapuolten sitä pyytäessä välimiespaneelin on milloin tahansa keskeytettävä työnsä osapuolten sopimaksi ajanjaksoksi, joka on enintään 12 kuukautta. Paneelin on jatkettava työtään sovitun ajanjakson päätyttyä valituksen tehneen osapuolen pyynnöstä. Jos valituksen tehnyt osapuoli ei pyydä välimiespaneelin työn jatkamista ennen sovitun keskeytysajan umpeutumista, menettely päätetään. Välimiespaneelin työn keskeyttäminen ja päättäminen eivät vaikuta kummankaan osapuolen oikeuksiin toisissa samaa asiaa koskevissa menettelyissä.

II JAKSO – VÄLITYSTUOMIOIDEN NOUDATTAMINEN

9 artikla

Välitystuomioiden noudattaminen

Kummankin osapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet välitystuomion noudattamiseksi, ja osapuolet pyrkivät sopimaan välitystuomioiden noudattamista koskevasta määräajasta.

10 artikla

Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava valituksen tehneelle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle viimeistään 30 päivän kuluttua välitystuomion tiedoksisaamisesta aika, joka on tarpeen tuomion noudattamiseksi, jäljempänä 'kohtuullinen määräaika', jos tuomion välitön noudattaminen ei ole mahdollista.
2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä välitystuomion noudattamisen edellyttämästä kohtuullisesta määräajasta, valituksen tehneen osapuolen on 20 päivän kuluessa valituksen kohteena olevan osapuolen tekemän 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta pyydettävä kirjallisesti välimiespaneelia määrittämään kohtuullisen määräajan pituus. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle. Välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi osapuolille sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.
3. Kohtuullista määräaika voidaan jatkaa osapuolten yhteisellä sopimuksella.

11 artikla

Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle ennen kohtuullisen määräajan päättymistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitystuomion noudattamiseksi.
2. Jos osapuolten välillä on erimielisyyttä 1 kohdan nojalla ilmoitettujen toimenpiteiden olemassaolosta tai yhdenmukaisuudesta 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisessa pyynnössä on mainittava kyseinen toimenpide ja selostettava, miksi se ei ole yhdenmukainen 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa. Välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi 90 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Kiireellisissä tapauksissa, mukaan lukien pilaantuvia tai

kausitavaroita koskevat tapaukset, välimiespaneelin on annettava tuomionsa tiedoksi 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

12 artikla

Välitystuomioiden noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet

1. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli ei ilmoita välitystuomion noudattamiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä ennen kohtuullisen määräajan päättymistä tai jos välimiespaneeli päättää, että 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettu toimenpide ei ole 2 artiklassa tarkoitetuista määräyksistä johtuvien osapuolen velvoitteiden mukainen, valituksen kohteena olevan osapuolen on valituksen tehneen osapuolen tätä vaatiessa tarjottava väliaikaista korvausta. Valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää tällaista korvaustarjousta myös ennen kohtuullisen määräajan päättymistä.
2. Jos korvauksesta ei päästä sopimukseen 30 päivän kuluessa kohtuullisen määräajan päättymisestä tai 11 artiklan nojalla annetusta välimiespaneelin tuomiosta, jonka mukaan toteutettu toimenpide ei ole 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, valituksen tehneellä osapuolella on oikeus keskeyttää 2 artiklassa tarkoitetuista määräyksistä johtuvien velvoitteiden täyttäminen rikkomisesta johtuvien mitätöivien tai heikentävien vaikutusten tasoa vastaavassa määrin ilmoitettuaan tästä toiselle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle. Tällaisia toimenpiteitä toteuttaessaan valituksen tehneen osapuolen on otettava huomioon niiden vaikutus valituksen kohteena olevan osapuolen talouteen. Valituksen tehnyt osapuoli voi aloittaa keskeytyksen 10 työpäivän kuluttua valituksen kohteena olevan osapuolen ilmoituksen vastaanottamisesta, ellei valituksen kohteena oleva osapuoli ole pyytänyt välimiesmenettelyä 3 kohdan mukaisesti.
3. Jos valituksen kohteena oleva osapuoli katsoo, että keskeytyksen taso ei vastaa rikkomisesta johtuvia mitätöiviä tai heikentäviä vaikutuksia, se voi pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava toiselle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle ennen 2 kohdassa tarkoitettua 10 työpäivän pituisen ajanjakson päättymistä. Välimiespaneelin on, hankittuaan tarvittaessa asiantuntijalausunnon, annettava velvoitteiden keskeytyksen tasoa koskeva tuomionsa tiedoksi osapuolille ja kauppaa koskevista kysymyksistä vastaavalle elimelle 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Velvoitteita ei saa keskeyttää ennen kuin välimiespaneeli on antanut tuomionsa tiedoksi, ja keskeytys on toteutettava välimiespaneelin tuomiota noudattaen.
4. Velvoitteiden keskeytyksen on oltava tilapäinen, ja sitä voidaan jatkaa ainoastaan siihen asti kun 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa ristiriidassa olevaksi katsottu toimenpide peruutetaan tai sitä muutetaan sen saattamiseksi mainittujen määräysten mukaiseksi 13 artiklassa määrättyllä tavalla tai kun osapuolet ovat sopineet riidan ratkaisemisesta.

13 artikla

Välimiespaneelin tuomioiden noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu velvoitteiden keskeyttämisen jälkeen

1. Valituksen kohteena olevan osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle ja teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välimiespaneelin tuomion noudattamiseksi, ja pyynnöstään valituksen tehneen osapuolen soveltaman velvoitteiden keskeyttämisen lopettamiseksi.
2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen ilmoitetun toimenpiteen yhteensopivuudesta 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, valituksen tehnyt osapuoli voi pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Tällaisesta pyynnöstä on ilmoitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle. Välimiespaneelin tuomio on annettava tiedoksi osapuolille sekä teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle 45 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos välimiespaneeli päättää, että paneelin tuomion noudattamiseksi toteutettu toimenpide on 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, velvoitteiden keskeytys on lopetettava.

III JAKSO - YHTEISET MÄÄRÄYKSET

14 artikla

Yhteisesti sovittu ratkaisu

Osapuolet voivat milloin tahansa päästä yhteisesti sovittuun ratkaisuun tähän pöytäkirjaan liittyvässä riidassa. Osapuolten on ilmoitettava tällaisesta ratkaisusta teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle sekä välimiespaneelille. Kun yhteisesti sovitusta ratkaisusta on ilmoitettu, paneeli päättää työnsä, ja menettely päätetään.

15 artikla

Työjärjestys

1. Tämän pöytäkirjan III luvun mukaisiin riitojen ratkaisumenettelyihin sovelletaan tämän pöytäkirjan liitteenä olevaa työjärjestystä.
2. Kaikki välimiespaneelin kokoukset ovat avoimia yleisölle työjärjestyksen mukaisesti, jolleivät osapuolet muuta sovi.

16 artikla

Tiedot ja tekniset neuvot

1. Välimiespaneeli voi omasta aloitteestaan tai osapuolen pyynnöstä hankkia tietoja, joita se pitää asianmukaisina välimiespaneelimenettelyn kannalta. Välimiespaneelilla on muun muassa oikeus hankkia tarvittavat asiantuntijalausunnat. Välimiespaneelin on kuultava osapuolia ennen tällaisten asiantuntijoiden valitsemista. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava molemmille osapuolille, ja niiden johdosta on voitava esittää huomautuksia.
2. Muut osapuolten alueelle sijoittautuneet henkilöt, joita asia koskee, saavat toimittaa amicus curiae -lausumia välimiespaneeleille työjärjestyksen mukaisin edellytyksin.

17 artikla

Tulkintasäännöt

Välimiespaneelin on tulkittava 2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä yleisen kansainvälisen oikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen ja myös valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen mukaisesti. Välimiespaneelin tuomioilla ei voida lisätä eikä vähentää 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukaisia oikeuksia ja velvoitteita.

18 artikla

Välimiespaneelin päätökset ja välitystuomio

1. Välimiespaneelin on kaikin keinoin pyrittävä tekemään kaikki päätökset yhteisymmärryksessä. Jos päätöstä ei kuitenkaan voida tehdä yhteisymmärryksessä, asiasta on päätettävä annettujen äänten enemmistöllä. Välimiesten eriäviä mielipiteitä ei kuitenkaan missään tapauksessa julkaista.
2. Kaikki välimiespaneelin tuomiot sitovat osapuolia. Tuomiot eivät luo minkäänlaisia oikeuksia tai velvollisuuksia luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille. Tuomiossa esitetään tosiseikat, assosiaatiosopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitea asettaa välitystuomion julkisesti saataville kokonaisuudessaan, jollei se toisin päättä sen varmistamiseksi, että liiketalousluottamuksen säilyminen.

IV LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

19 artikla

Välimiesten luettelo

1. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitea laatii viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta luettelon vähintään 15 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiehinä. Kumpikin osapuoli ehdottaa vähintään viittä henkilöä välimiehinä toimimista varten. Osapuolet valitsevat myös vähintään viisi henkilöä, jotka eivät ole kummankaan

osapuolen kansalaisia, ja jotka toimivat välimiespaneelin puheenjohtajana. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitea varmistaa, että luettelossa on aina tämä määrä henkilöitä.

2. Välimiehillä on oltava erityistä asiantuntemusta tai kokemusta oikeudellisista kysymyksistä ja kansainvälisestä kaupasta. Välimiesten on oltava riippumattomia ja toimittava yksilöinä, he eivät saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta eikä heillä saa olla sidoksia kummankaan osapuolen hallitukseen ja heidän on noudatettava tähän pöytäkirjaan liitetyjä käytäntöjä.
3. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitea voi laatia lisäluetteloja vähintään 15:sta henkilöstä, joilla on alakohtaista asiantuntemusta assosiaatiosopimuksen piiriin kuuluvista kysymyksistä. Kun käytetään 6 artiklan 2 kohdan mukaista valintamenettelyä, teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitean puheenjohtajisto voi kummankin osapuolen suostumuksella hyödyntää alakohtaista luetteloa.

20 artikla

Suhde Maailman kauppajärjestön asettamiin velvoitteisiin

1. Turvautuminen tämän pöytäkirjan riitojenratkaisua koskeviin määräyksiin ei rajoita mahdollisia WTO-sopimukseen perustuvia toimia, riitojen ratkaisu mukaan luettuna.
2. Jos osapuoli kuitenkin on aloittanut tiettyä toimenpidettä koskevan riitojenratkaisumenettelyn joko tämän pöytäkirjan tai WTO-sopimuksen mukaisesti, se ei voi aloittaa samaa toimenpidettä koskevaa riitojenratkaisumenettelyä toisella foorumilla ennen ensimmäisen menettelyn päättymistä. Osapuoli ei myöskään saa hakea korvausta molemmilta foorumeilta tapauksessa, jossa on rikottu velvoitetta, joka on samanlainen sekä assosiaatiosopimuksen että WTO-sopimuksen mukaisesti. Tällöin, kun riitojenratkaisumenettely on käynnistetty, osapuoli ei saa esittää toisella foorumilla korvausvaatimusta saman velvoitteen rikkomisen vuoksi toisen sopimuksen nojalla, paitsi jos valittu foorumi ei pysty menettelyllisten tai oikeudenkäyttöön liittyvien syiden vuoksi tutkimaan kyseisen velvoitteen rikkomista koskevaa korvausvaatimusta.
3. Tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettun
  - WTO-sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn katsotaan käynnistyneen, kun osapuoli pyytää paneelin asettamista riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan WTO:n sopimuksen (riitojen ratkaisua koskeva sopimus) 6 artiklan mukaisesti, ja päättyneen, kun riitojenratkaisuelin hyväksyy paneelin raportin ja, tapauksen mukaan, valituselimen raportin riitojen ratkaisua koskevan sopimuksen 16 artiklan ja 17 artiklan 14 kohdan mukaisesti;
  - tämän pöytäkirjan mukaisen riitojenratkaisumenettelyn katsotaan käynnistyneen, kun osapuoli pyytää välimiespaneelin asettamista 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja päättyneen, kun välimiespaneeli antaa tuomionsa

tiedoksi osapuolille ja teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle 8 artiklan mukaisesti.

4. Tämän pöytäkirjan määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymää velvoitteiden keskeyttämistä. WTO-sopimukseen ei voida vedota siinä tarkoituksessa, että estetään toista osapuolta keskeyttämästä tämän pöytäkirjan mukaisia velvoitteitaan.

21 artikla

Määräajat

1. Kaikki tässä pöytäkirjassa vahvistetut määräajat, myös välimiespaneelille välitystuomion tiedoksiantoa varten asetettu määräaika, lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat, jollei toisin määrätä.
2. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä pöytäkirjassa tarkoitettua määräaika. Osapuolet sitoutuvat suhtautumaan myötämielisesti pyyntöihin, jotka koskevat määräajan pidentämistä toisen osapuolen kohtaamien, tämän sopimuksen menettelyjen noudattamiseen liittyvien vaikeuksien vuoksi. Välimiespaneeli voi osapuolen pyynnöstä muuttaa menettelyyn sovellettavia määräaikoja, ottaen huomioon osapuolten erilaisen kehitystason.

22 artikla

Pöytäkirjan tarkastelu ja muuttaminen

1. Assosiaationeuvosto voi milloin tahansa tämän pöytäkirjan ja sen liitteiden voimaantulon jälkeen tarkastella niiden täytäntöönpanoa, minkä tarkoituksena on päättää niiden soveltamisen jatkamisesta, niiden muuttamisesta tai niiden soveltamisen päättämisestä.
2. Tarkastelun yhteydessä assosiaationeuvosto voi harkita mahdollisuutta perustaa useiden Euro–Välimeri-sopimusten yhteinen valituselin.
3. Assosiaationeuvosto voi tehdä päätöksen tämän pöytäkirjan ja sen liitteiden muuttamisesta.

23 artikla

Voimaantulo

Osapuolet hyväksyvät tämän pöytäkirjan omien menettelyjensä mukaisesti. Tämä pöytäkirja tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tässä artiklassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tämä pöytäkirja on tehty .....2010 kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin, viron ja arabian kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Euroopan unionin puolesta
puolesta
[...]

Jordanian hašemiittisen kuningaskunnan
[...]

LIITTEET

LIITE I: VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

LIITE II: VÄLIMIESPANEELIEN JÄSENTEN JA SOVITTELIJOIDEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

LIITE I

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1. Pöytäkirjassa ja tässä työjärjestyksessä tarkoitetaan
'neuvonantajalla' henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiespaneelimenettelyssä;
'valituksen tehneellä osapuolella' osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista tämän sopimuksen 5 artiklan mukaisesti;
'valituksen kohteena olevalla osapuolella' osapuolta, jonka väitetään rikkovan tämän pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä;
'välimiespaneelilla' tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukaisesti asetettua paneelia;
'osapuolen edustajalla' osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai henkilöä;
'päivällä' kalenteripäivää, jollei toisin määrätä.
2. Valituksen kohteena oleva osapuoli vastaa riitojenratkaisumenettelyn logistisesta hallinnosta, erityisesti istuntojen järjestämisestä, jollei toisin sovita. Euroopan unioni vastaa kuitenkin kuluista, jotka johtuvat neuvotteluihin, sovitteluun ja välimiesmenettelyyn liittyvistä organisatorisista seikoista, lukuun ottamatta sovittelijoille ja välimiehille maksettavista palkkioista ja kulukorvauksista aiheutuvia kustannuksia, jotka jaetaan.

ILMOITUKSET

3. Osapuolten ja välimiespaneelin on toimitettava kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat sähköpostitse sekä samana päivänä myös faksina, kirjattuna lähetyksenä, lähettipalvelua käyttäen, vastaanottotodistusta vastaan tai muulla televiestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, sähköpostiviesti katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.
4. Osapuolen on toimitettava kaikki kirjalliset lausumansa sähköisessä muodossa toiselle osapuolelle ja kullekin välimiehelle. Lisäksi on toimitettava asiakirjan paperikopio.
5. Kaikki ilmoitukset on osoitettava Jordanian ulkoasiainministeriölle ja Euroopan komission kauppapolitiikan pääosastolle.
6. Pyyntöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiespaneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

7. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu viralliselle juhla- tai vapaapäivälle Jordaniassa tai unionissa, asiakirja voidaan toimittaa seuraavana arkipäivänä. Osapuolten on toimitettava toisilleen luettelo virallisista juhla- ja vapaapäivistään aina joulukuun ensimmäisenä maanantaina seuraavaa vuotta varten. Mitään asiakirjoja, ilmoituksia tai pyyntöjä ei katsota vastaanotetuksi virallisena juhla- tai vapaapäivänä.
8. Sen mukaan, mitä riidanalaiset määräykset koskevat, on kaikista teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle tämän pöytäkirjan mukaisesti osoitetuista pyynnöistä ja ilmoituksista toimitettava kopio myös muille asiaankuuluville, assosiaatiosopimuksen nojalla perustetuille alakomiteoille.

VÄLIMIESMENETTELYN ALOITTAMINEN

9. a) Jos välimiespaneelin jäsenet valitaan arvalla tämän pöytäkirjan 6 artiklan tai tämän työjärjestyksen 19, 20 tai 49 kohdan mukaisesti, molempien osapuolten edustajien on oltava paikalla, kun arvonta suoritetaan.
b) Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat välimiespaneelin kanssa seitsemän työpäivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin aiheellisiksi katsomat asiat, kuten välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset, joiden on oltava WTO:n standardien mukaiset. Välimiespaneelin jäsenet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen myös puhelin- tai videoyhteyden kautta.
10. a) Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden työpäivän kuluessa välimiesten valitsemisesta, välimiespaneelin tehtävänä on
”tarkastella assosiaatiosopimuksen asianomaisten määräysten perusteella välimiespaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja päättää, onko tarkasteltavana oleva toimenpide pöytäkirjan 2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, sekä antaa tuomio riitojenratkaisua koskevan pöytäkirjan 8 artiklan mukaisesti.”
b) Osapuolten on ilmoitettava sovituista tehtävistä välimiespaneelille kolmen työpäivän kuluessa siitä kun niistä on sovittu.

ENSIMMÄISET LAUSUMAT

11. Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava ensimmäinen kirjallinen lausumansa 20 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen vastineensa 20 päivän kuluessa ensimmäisen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

VÄLIMIESPANEELIEN TOIMINTA

12. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelyllisiä päätöksiä.
13. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, välimiespaneeli voi hoitaa tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, faksitse tai tietokoneyhteyksin.

14. Ainoastaan välimiehet voivat osallistua välimiespaneelin päätösneuvotteluun, mutta välimiespaneeli voi sallia avustajiensa läsnäolon päätösneuvottelussa.
15. Päätösten ja tuomioiden laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla eikä sitä saa siirtää muille.
16. Jos ilmenee menettelyllinen kysymys, joka ei kuulu tässä pöytäkirjassa ja sen liitteissä olevien määräysten soveltamisalaan, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa.
17. Kun välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa menettelyyn sovellettavaa määräaika tai tehdä muita menettelyllisiä tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä ja arvio tarvittavasta määräajasta tai mukautuksesta. Välimiespaneeli voi myös hyväksyä tällaisen muutoksen tai mukautuksen osapuolia kuultuaan. Tämän pöytäkirjan 8 artiklan 2 kohdassa olevia määräaikoja ei saa muuttaa.

VÄLIMIEHEN VAIHTAMINEN

18. Jos välimies ei kykene osallistumaan välimiesmenettelyyn, jättää tehtävänsä tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies on valittava 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
19. Jos osapuoli katsoo, ettei välimies täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen voidaan katsoa rikkoneen käytännesääntöjä.

Jos osapuoli katsoo, että muu kuin puheenjohtajana toimiva välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa välimiehen valitsemalla uuden välimiehen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa välimies, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos puheenjohtaja katsoo, että välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, hänen on valittava uusi välimies arvalla tämän pöytäkirjan 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta henkilöstä, johon alkuperäinen välimies kuului. Jos osapuolet olivat valinneet alkuperäisen välimiehen tämän pöytäkirjan 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti, uusi välimies on valittava arvalla niiden henkilöiden joukosta, joita valituksen tehnyt osapuoli ja valituksen kohteena oleva osapuoli ovat ehdottaneet pöytäkirjan 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Uusi välimies on valittava viiden työpäivän kuluessa siitä, kun pyyntö on toimitettu välimiespaneelin puheenjohtajalle.

20. Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin puheenjohtaja ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa puheenjohtajan valitsemalla uuden puheenjohtajan tämän pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asian käsittely annetaan jollekin niistä jäljellä olevista henkilöistä, jotka on valittu toimimaan puheenjohtajana tämän pöytäkirjan 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitean puheenjohtajisto tai sen valtuuttama henkilö valitsee kyseisen henkilön arvalla. Tämän henkilön tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.

Jos kyseinen henkilö päättää, että alkuperäinen puheenjohtaja ei täytä käytäntösäännöissä asetettuja vaatimuksia, hänen on valittava uusi puheenjohtaja arvalla tämän pöytäkirjan 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua niiden jäljellä olevien henkilöiden joukosta, jotka voivat toimia puheenjohtajana. Uusi puheenjohtaja on valittava viiden työpäivän kuluessa tässä kohdassa tarkoitettua pyynnön esittämisestä.

21. Välimiespaneelimenettely on keskeytettävä 18, 19 ja 20 kohdan mukaisten menettelyjen edellyttämäksi ajaksi.

Jos osapuoli katsoo, ettei välimies täytä käytäntösäännöissä asetettuja vaatimuksia ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen voidaan katsoa rikkoneen käytäntösääntöjä.

ISTUNNOT

22. Puheenjohtaja vahvistaa istunnon päivämäärän ja kellonajan yhteisymmärryksessä osapuolten ja välimiespaneelin muiden jäsenten kanssa ja vahvistaa asian kirjallisesti osapuolille. Jos istunto on avoin yleisölle, menettelyn logistisesta hallinnosta vastaavan osapuolen on asetettava kyseiset tiedot julkisesti saataville. Välimiespaneeli voi päättää olla järjestämättä istuntoa, jos osapuolet tähän suostuvat.
23. Jolleivät osapuolet toisin sovi, istunnot pidetään Brysselissä, kun valituksen tehnyt osapuoli on Jordania, ja Ammanissa, kun valituksen tehnyt osapuoli on Euroopan unioni.
24. Välimiespaneeli voi yksinomaan poikkeustilanteessa järjestää yhden ylimääräisen istunnon. Ylimääräistä istuntoa ei saa järjestää tämän pöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdan, 11 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan eikä 13 artiklan 2 kohdan mukaisia menettelyjä varten.
25. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä istuntojen koko keston ajan.
26. Seuraavat henkilöt voivat osallistua istuntoon riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:
- a) osapuolten edustajat;
  - b) osapuolten neuvonantajat;
  - c) hallintohenkilöstö, tulkit, kääntäjät ja istuntopöytäkirjojen laatijat; sekä
  - d) välimiesten avustajat.

Ainoastaan osapuolten edustajat ja neuvonantajat voivat esittää lausumia välimiespaneelille.

27. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi työpäivää ennen istuntoa toimitettava välimiespaneelille luettelo henkilöistä, jotka esittävät istunnossa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat istuntoon.
28. Välimiespaneelien istunnot ovat yleisölle avoimia, jolleivät osapuolet toisin päätä. Jos osapuolet päättävät, että istunto on suljettu yleisöltä, osa istunnosta voi kuitenkin olla yleisölle avoin, jos välimiespaneeli osapuolten esityksestä niin päättää. Välimiespaneeli kokoontuu kuitenkin suljetuin ovin silloin, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät liikesalaisuuksia.
29. Välimiespaneelin on toteutettava istunto seuraavasti:
Väite
  - a) valituksen tehneen osapuolen väite
  - b) valituksen kohteena olevan osapuolen väite*Vastaväite*
  - a) valituksen tehneen osapuolen väite
  - b) valituksen kohteena olevan osapuolen vastaväite
30. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolista istunnon missä vaiheessa tahansa.
31. Välimiespaneeli laadituttaa kustakin istunnosta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan mahdollisimman nopeasti osapuolille.
32. Kumpikin osapuoli voi toimittaa 10 työpäivän kuluessa istuntopäivästä täydentävän kirjallisen lausuman istunnon aikana esille tulleista asioista.

KIRJALLISET KYSYMYKSET

33. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä jommallekummalle osapuolista tai niille molemmille. Kumpikin osapuoli saa jäljennöksen kaikista paneelin esittämistä kysymyksistä.
34. Osapuolen on myös toimitettava toiselle osapuolelle jäljennös välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan kirjallisista vastauksista. Kummallekin osapuolelle on annettava tilaisuus toimittaa kirjallisia huomautuksia toisen osapuolen vastauksesta viiden työpäivän kuluessa vastauksen saamisesta.

LUOTTAMUKSELLISUUS

35. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin 28 kohdan mukaisesti.

Kummankin osapuolen on pidettävä luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia ja luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja. Jos osapuoli toimittaa välimiespaneelille luottamuksellisen version kirjallisesta lausumastaan, sen on toisen osapuolen pyynnöstä toimitettava lausumaan sisältyvistä tiedoista myös yleisölle julkistettavissa oleva tiivistelmä viimeistään 15 päivän kuluessa joko pyynnön tai lausuman toimittamispäivästä, sen mukaan kumpi niistä on myöhempi. Mikään näissä säännöissä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausuntoja.

YKSIPUOLISET YHTEYDET

36. Välimiespaneeli ei saa tavata toista osapuolta tai ottaa yhteyttä toiseen osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.
37. Välimiespaneelin jäsenet eivät saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista toisen osapuolen tai molempien osapuolten kanssa muiden välimiesten poissa ollessa.

AMICUS CURIAE -LAUSUMAT

38. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia edellyttäen, että ne on laadittu 10 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, että ne ovat lyhyitä ja enintään 15 konekirjoitussivun mittaisia liitteineen ja että niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen kannalta.
39. Lausumaan on sisällyttävä sen esittävän luonnollisen tai oikeushenkilön kuvaus sekä kuvaus tämän toiminnan luonteesta ja rahoituslähteestä, ja siinä on mainittava, mikä on kyseisen henkilön intressi välimiesmenettelyssä. Lausuma on laadittava osapuolten valitsemilla kielillä tämän työjärjestyksen 42 ja 43 kohdan sääntöjen mukaisesti.
40. Välimiespaneeli luettelee päätöksessään kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka ovat edellä mainittujen sääntöjen mukaisia. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään tuomiossaan kyseisissä lausumissa esitettyjä väitteitä. Välimiespaneelin tämän säännön nojalla vastaanottamat lausumat toimitetaan osapuolille näiden huomautuksia varten.

KIIREELLISET TAPAUKSET

41. Tässä pöytäkirjassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli, osapuolia kuultuaan, mukauttaa asianmukaisesti tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat ja ilmoittaa osapuolille tällaisista mukautuksista.

KÄÄNTÄMINEN JA TULKKAUS

42. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä välimiespaneelimenettelyä varten tämän pöytäkirjan 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään tämän työjärjestyksen 9 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa kokouksessa.

43. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kummankin osapuolen on järjestettävä ja kustannettava kirjallisten lausumiensa kääntäminen toisen osapuolen valitsemalle kielelle.
44. Valituksen kohteena olevan osapuolen on järjestettävä suullisten lausumien tulkkaus osapuolten valitsemille kielille.
45. Välimiespaneelin tuomiot annetaan tiedoksi osapuolten valitsemalla kielellä tai valitsemilla kielillä.
46. Osapuolet voivat esittää huomautuksia näiden sääntöjen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käänöksistä.

MÄÄRÄAIKOJEN LASKEMINEN

47. Jos osapuoli tämän työjärjestyksen 7 kohdan nojalla saa asiakirjan eri päivänä kuin toinen osapuoli, määräaika, jonka laskeminen perustuu kyseisen asiakirjan vastaanottamiseen, lasketaan sen päivämäärän perusteella, jona asiakirja saatiin viimeisenä.

MUUT MENETTELYT

48. Tätä työjärjestystä sovelletaan myös tämän pöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdan, 11 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan sekä 13 artiklan 2 kohdan mukaisiin menettelyihin. Tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat on kuitenkin mukautettava välimiespaneelin tuomion antamisen erityisiin määräaikoihin kyseisissä muissa menettelyissä.
49. Jos alkuperäinen paneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen pöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdan, 11 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan ja 13 artiklan 2 kohdan mukaisia menettelyjä varten, sovelletaan tämän pöytäkirjan 6 artiklassa määrättyjä menettelyjä. Tällöin tuomion tiedoksiannon määräaikaa pidennetään 15 päivällä.

LIITE II

VÄLIMIESPANEELIEN JÄSENTEN JA SOVITTELIJOIDEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

Määritelmät

1. Näissä käytännesäännöissä tarkoitetaan
  - a) 'jäsenellä' tai 'välimiehellä' tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukaisesti tosiasiallisesti asetetun välimiespaneelin jäsentä;
  - b) 'sovittelijalla' henkilöä, joka panee toimeen sovittelun tämän pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti;
  - c) 'ehdokkaalla' henkilöä, jonka nimi on tämän pöytäkirjan 19 artiklassa tarkoitettussa välimiesten luettelossa ja jonka valitsemista välimiespaneelin jäseneksi harkitaan tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukaisesti;
  - d) 'avustajalla' henkilöä, joka jäsenen nimeämiseen liittyvien edellytysten mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa jäsentä;
  - e) 'menettelyllä', jollei toisin määrätä, tämän pöytäkirjan mukaista välimiespaneelimenettelyä;
  - f) 'henkilöstöllä', jäsenen osalta, muita jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa olevia henkilöitä kuin avustajia.

Menettelyä koskevat velvollisuudet

2. Jokaisen ehdokkaan ja jäsenen on vältettävä käyttäytymistä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä, oltava riippumaton ja puolueeton, vältettävä välittömiä ja välillisiä eturistiriitoja sekä noudatettava korkeita käyttäytymisnormeja riitojenratkaisumenettelyn rehellisyyden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi. Entisten jäsenten on noudatettava näiden käytännesääntöjen 15, 16, 17 ja 18 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

Ilmoittamisvelvollisuudet

3. Ennen kuin ehdokkaan valinta välimiespaneelin jäseneksi voidaan vahvistaa tämän pöytäkirjan mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat.
4. Ehdokas tai jäsen saa ilmoittaa näiden käytännesääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia koskevia seikkoja ainoastaan teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle niiden saattamiseksi osapuolten tarkasteluun.
5. Jäsenen on nimeämisenä jälkeen edelleen kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään näiden käytännesääntöjen 3 kohdassa tarkoitettut intressit,

suhteet ja seikat sekä ilmoitettava niistä. Ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää jäseneltä kaikkien menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista. Jäsenen on ilmoitettava tällaiset intressit, suhteet ja seikat teollisuuden, kaupan, palvelujen ja investointien edistämisen alakomitealle kirjallisesti niiden saattamiseksi osapuolten tarkasteluun.

Jäsenten tehtävät

6. Valitun jäsenen on suoritettava jäsenen tehtävät täsmällisesti ja nopeasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.
7. Jäsenen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä tuomiota varten, eikä hän saa siirtää tehtävänsä kenellekään muulle.
8. Jäsenen on varmistettava kaikin soveltuvin keinoin, että hänen avustajansa ja henkilöstönsä ovat tietoisia näiden käytännesääntöjen 2, 3, 4, 5, 16, 17 ja 18 kohdan säännöistä ja noudattavat niitä.
9. Jäsenellä ei saa olla menettelyä koskevia yksipuolisia yhteyksiä.

Jäsenten riippumattomuus ja puolueettomuus

10. Jäsenen on oltava riippumaton ja puolueeton ja vältettävä antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta; hänen toimintaansa eivät saa vaikuttaa oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, lojaalius osapuolelle tai arvostelun pelko.
11. Jäsen ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen tai hyväksyä mitään etua, joka voisi jollain tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.
12. Jäsen ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen, ja hänen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.
13. Jäsen ei saa antaa talous-, liike-, ammatti- tai perhesuhteiden tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyensä.
14. Jäsenen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

Entisten jäsenten velvollisuudet

15. Kaikkien entisten jäsenten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai tuomiosta.

Tietojen salassapito

16. Jäsen tai entinen jäsen ei saa milloinkaan ilmaista tai käyttää menettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin menettelyn edistämiseen, eikä hän saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää edellä mainitun kaltaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.
17. Jäsen ei saa ilmaista välimiespaneelin tuomion sisältöä tai osia siitä ennen tuomion julkaisemista tämän pöytäkirjan mukaisesti.
18. Jäsen tai entinen jäsen ei saa milloinkaan ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään jäsenen mielipidettä.

Kulut

19. Kunkin jäsenen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan.

Sovittelijat

20. Näihin käytännesääntöihin sisältyviä jäseniin tai entisiin jäseniin sovellettavia määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.

* *

*